

**»Mladi za napredek Maribora 2020«
37. srečanje**

**PSIHOLOGIJA GLASBE
(GLASBA IN ČUSTVA)**

UMETNOST

Raziskovalna naloga

PROSTOR ZA NALEPKO

Avtor: TJAŠA CELEC

Mentor: PETRA KOZAR BEŽAN

Šola: OŠ MARTINA KONŠAKA MARIBOR

Število točk: 164/ 170

Maribor, 2020

**»Mladi za napredek Maribora 2020«
37. srečanje**

**PSIHOLOGIJA GLASBE
(GLASBA IN ČUSTVA)**

UMETNOST

Raziskovalna naloga

PROSTOR ZA NALEPKO

Maribor, 2020

Kazalo vsebine

POVZETEK	1
ZAHVALA	2
1. UVOD.....	3
2. ČUSTVA.....	4
2.1 Vrste čustev	4
2.2 Čustva kot proces	5
2.3 Funkcije čustev.....	6
2.4 Kulturni vidik pri obravnavi čustev	7
2.5 Občutki	8
3. GLASBA	10
3.1 Glasbeno izražanje	10
3.2 Poslušanje glasbe	11
3.3 Čustva v glasbi.....	13
3.4 Čustva v tonih	15
3.5 Ritem	16
3.6 Tempo in čustva	17
3.7 Harmonija	17
3.8 Mladina in glasba	17
3.9 Barve v glasbi	18
4. RAZISKOVALNI DEL.....	19
4.1 Namen raziskave	19
4.2 Hipoteze.....	19
5. METODOLOGIJA.....	20
5.1 Raziskovalna metoda.....	20
5.2 Postopek zbiranja podatkov.....	20
5.3 Vzorec	20
5.4 Postopki obdelave podatkov.....	20
6. ANALIZA ANKETNEGA VPRAŠALNIKA	21
7. SKLEPNE MISLI	38
8. DRUŽBENA ODGOVORNOST	39
9. LITERATURA IN VIRI.....	40

Kazalo grafičnih prikazov

Grafični prikaz 1: Čas poslušanja glasbe	21
Grafični prikaz 2: Trajanje poslušanja glasbe na dan.....	22
Grafični prikaz 3: Priljubljene glasbene zvrsti	24
Grafični prikaz 4: Čustva ob poslušanju glasbe.....	25
Grafični prikaz 5: Pogostost poslušanja različnih zvrsti glasbe	30
Grafični prikaz 6: Vrednotenje skladb/pesmi	31
Grafični prikaz 7: Čustva ob poslušanju	32
Grafični prikaz 8: Priložnosti za poslušanje.....	33
Grafični prikaz 9: Ta glasbena zvrst me	34
Grafični prikaz 10: Prevladujoči glasbeni element	35
Grafični prikaz 11: Barva v skladbi/pesmi.....	36
Grafični prikaz 12: Priporočila prijatelju	37

POVZETEK

Vsak dan se mladi srečujemo z različnimi čustvi. Zakaj sem jezna, vesela, žalostna nas v šoli ne učijo. Veliko prijateljic mi je reklo, da kadar so jezne, poslušajo glasbo, da se umirijo. Zato sem se odločila natančneje raziskati to povezavo; čustva in glasba.

Najprej sem s pomočjo literature opredelila posamezna čustva. Glasbo sem razčlenila na elemente in poiskala, katera čustva spodbujajo posamezni elementi. Tudi poslušanje je psihološki proces, ki pa ga ne poznamo kot takšnega, zato sem ga razložila s pomočjo literature.

Za empirični del sem izdelala anketni vprašalnik. Na anketni vprašalnik je odgovorilo 92 učencev; 42 fantov in 50 deklet. Predvsem me je zanimalo, kdaj poslušajo glasbo in koliko časa ter katera zvrst jim je najljubša. Posamezne zvrsti se med seboj razlikujejo po glasbenih elementih in zato tudi po čustvih, ki bi jih po teoriji naj spodbudile. Izbrala sem pet zvrsti, predvajala pa šest posnetkov, saj sem za pop zvrst predvajal angleško pesem in slovensko pesem. Čustva smo v anketi preverili z barvami, ki se nam porajajo, ko poslušamo pesem.

Moja raziskava je v večini potrdila teorijo; ko smo jezni se priporoča težka, intenzivna in glasna glasba, ki nam pomaga premagati jezo. V popularni pop glasbi z ljubezensko tematiko lahko najdemo terapevta, ki nas razume in ob nespečnosti nas bo tiha, nežna glasba zazibala v spanec.

ZAHVALA

Zahvaljujem se mentoricama za vodenje in usmerjanje pri izdelavi raziskovalne naloge. Vesela sem bila vseh napotkov, razmišljanj, ki sta jih delile z mano in zelo cenim čas, ki smo ga preživele skupaj. Zahvaljujem se staršema, ki sta me ob sobotah spremljala v knjižnico in me ves čas spodbujala. Vsak posameznik, ki je sodeloval v anketi si zasluži zahvalo, saj mi je z reševanjem anketnega vprašalnika omogočil pridobiti informacije v zvezi z mojo temo raziskovanja.

1. UVOD

Jeza, strah, veselje so čustva, ki jih pogosto občutimo. Sprožijo lahko nezavedno reakcijo in na njih tudi reagiramo. Pozitivna čustva nas želijo približati dogajanju, negativna čustva nas opozarjajo.

Glasba je že v zgodovini imela moč. Poslušanja glasbe je različno in vsak posameznik lahko doživlja isto glasbo drugače. Vseeno pa veljajo določene predpostavke, ki temeljijo na študijah.

Igranje Haydenove Sonate v G-duru me pomiri. Igranje Mali preludij J. S. Bacha v meni povzroča nemir. Čustva in glasba nas spremljata vsak dan, a se njune povezanosti v večini ne zavedamo. Določene zvrsti glasbe so nam ljubše in jim dajemo prednost, a tudi ostale, čeprav mogoče glasne in udarne so zanimive, če se le zamislimo, kdaj nam lahko pomagajo.

2. ČUSTVA

Ljudje smo čuteča bitja in naše delovanje spremljajo različna čustva. Ta čustva vplivajo na naše vedenje. Ob določenih dogodkih točno vemo, kakšna čustva nas prevzemajo. Včasih pa se nam zdi, da nas doleti koktejl različnih čustev, ki jih težko prepoznamo. (<http://brstpsihologija.si/poimenovanje-in-razlaga-custev>)

Čustva se načeloma ne učimo, delno pa vendarle. V čustvih se skrivajo temeljna ljudska prepričanja in norme, ki poslušalcu nudijo okvir, katerega naj upošteva. Skoraj vse teorije občutenja gradijo na dveh dejavnikih. Domnevajo, da brez duhovne interpretacije tudi specifične kvalitete čustev ni. Brez fizičnega vznburjenja ni moči in topline. (Motte – Haber, 1990, str. 61-63)

Človekova čustva so zapleteni in sestavljeni procesi, ki vključujejo vrsto kognitivnih, fizioloških, izraznih in vedenjskih odzivov. Vsi ti procesi sestavljajo čustva, če si sledijo v točno določenem zaporedju.

Če nas glasba spomni na kraje, ki smo jih včasih obiskovali postanemo nostalgčni. Če pa glasbeno delo prikličee vesele spomine se nasmejemo. Teh čustev ne sproži glasba sama, pač pa življenjski dogodki, s katerimi smo povezali glasbo. (Waugh, 2000, str. 17)

2.1 Vrste čustev

Od nekdanj poskušajo odkriti temeljna čustva, katerih prepletanje povzročaa komplicirana emocionalna dogajanja. Čustva lahko razdelimo na temeljna in kompleksna. Temeljna čustva se v razvoju pojavijo zelo zgodaj. Njihovo izražanje in prepoznavanje naj bi bilo enako v vseh kulturah. Zanje naj bi bili značilni tipični izrazi obraza, posebni vzorci možganske dejavnosti in adaptacijska funkcija. Stari Galenov nauk predvideva štiri temeljna čustva; veselje, žalost, jeza in umirjenost. Po C. Izardu obstaja 9 različnih temeljnih čustev; zanimanje, veselje, presenečenje, žalost, jeza, gnus, strah, sram, krivda. Večina avtorjev med temeljna čustva prišteva veselje, žalost, strah in jezo. Sram in krivdo pa uvrščajo med kompleksna čustva. Osnovna čustva navadno trajajo manj časa, se hitro in nenadzorovano pojavijo. Večkrat sprožijo nezavedno telesno reakcijo, ki jo uravnava naš avtomatski živčni sistem. (Motte-Haber, 1990, str. 64, Vitulić, 2007, str. 9 – 11 in <http://brstpsihologija.si/poimenovanje-in-razlaga-custev/>)

Kompleksna čustva so ponos, sram, krivda, zavist. V razvoju se pojavijo kasneje, šele po drugem letu starosti in izvorno niso pomembna za preživetje. So socialna čustva, ki so pomembna za življenje z drugimi ljudmi. Kompleksna čustva lahko vsebujejo kombinacijo več osnovnih čustev. Navadno trajajo dlje časa in so večinoma povezana z našimi mislimi, prepričanji. (Vitulić, 2007, str. 11 in <http://brstpsihologija.si/poimenovanje-in-razlaga-custev/>)

Večina raziskovalcev deli čustva tudi na "pozitivna " in "negativna." Posameznik doživlja pozitivna čustva, kadar okoliščine prispevajo k doseganju zanj pomembnih ciljev. Negativna čustva občutimo, kadar so naši cilji zaradi dogajanja ogroženi. Zaradi doseženih ciljev in delovanja ljudje pozitivna čustva doživljajo kot prijetna, zaradi nedoseženih ciljev pa negativna čustva doživljajo kot neprijetna. Po mnenju strokovnjakov so pozitivna čustva in negativna čustva koristna, saj predstavljajo posameznika na optimalen odziv v situacijah. Nobeno čustvo pa ni pravo ali napačno. Nekatera čustva so v družbi preveč negativno sprejeta in obsojena. (Vitulić, str. 11 – 12 in <http://brstpsihologija.si/custva/>)

2.2 Čustva kot proces

Številni avtorji predpostavljajo, da so čustva sestavljena iz niza posameznih procesov. Posamezni procesi med seboj skoraj ne korelirajo, vendar skupaj tvorijo posamezna čustva. Stein, Trabasso in Liwag predpostavljajo naslednje faze v zaporedju čustvenih procesov:

- ocena dogajanja (zaznavanje, pripis pomena in pomembnost situaciji);
- telesne spremembe v organizmu in izražanje čustev;
- miselno planiranje, pripravljenost za delovanje in morebitna akcija. (Vitulić, 2007, str. 12)

Milivojević v modelu predpostavi naslednje procese, ki so pogoj za nastanek čustev:

- prisotnost dražljajske situacije;
- zaznavanje (situacije);
- pripis pomena (situaciji);
- pripis pomembnosti (situaciji);
- telesna obdelava informacij;

- pripravljenost za akcijo;
- mišljenje;
- pripravljenost na odziv (na situacijo). (Vitulić, 2007, str. 12)

2.3 Funkcije čustev

Osnovna funkcija čustev je, da nas informirajo, nam pomagajo zadovoljiti osnovne želje in potrebe ali pa nas želijo obvarovati pred nevarnostmi. (<http://brstpsihologija.si/custva/>)

Funkcija pozitivnih čustev je v približevanju določenemu dogajanju, ki je v nas vzbudilo posamezno čustvo. Funkcija negativnih čustev je v izogibanju dogajanja. Čustva vplivajo na kognitivne procese, obnašanje, motivacijo. Zelo intenzivna čustva vplivajo tudi na motorične funkcije. (Vitulić, 2007, str. 13)

Vpliv čustev na kognitivne procese se kaže v (pre)usmerjanju posameznikove pozornosti, motiviranju, organiziranju, vodenju. Pod vplivom čustev se spremeni tudi zaznavanje časa. Če so v ospredju negativna čustva, čas teče počasneje. V veselem razpoloženju pa se zdi, da čas mineva hitreje. Šibka čustva spodbudijo in integrirajo miselne procese, poveča se hitrost mišljenja, število idej, ustvarjalnost, iniciativnost in iznajdljivost. Vsebinsko, ki nas čustveno pritegne si hitreje in trajneje zapomnimo. (Vitulić, 2007, str. 13)

"Čustvo je naš nagonski odziv na določeno situacijo." Gre za čiste, preproste impulze, ki se sprožijo v naših možganih ob določeni situaciji. Čustva so tisto, kar nam daje energijo. Če se zavedamo svojih čustev in jih znamo izraziti, se počutimo bolj energične. Če se jih ne zavedamo, jih ne znamo izraziti in predelati. Počutimo se utrujene, otopele ali celo depresivne. (<http://brstpsihologija.si/custva/>)

Veselje je eno od najosnovnejših in najvišjih človeških čustev. Pojavi se že v prvem letu starosti. Veselja ni mogoče povzročiti umetno, lahko se ženemo za užitek, za veseljem ne. Tudi načrtovati ga ni mogoče, največkrat se pojavlja nepričakovano. Njegove predpostavke so harmonija, samozaupanje, moč, vitalnost in sproščenost. (Motte-Haber, 1990, str. 64)

Veselje je čustvo, ki ga oseba doživlja, kadar oceni, da je zadovoljila neko svojo pomembno željo. Veselje spremlja doživljanje prijetnosti. Posameznik, ki doživlja veselje, pogloblja pozitiven odnos. (Vitulić, 2007, str. 31)

Razlog za žalost je izguba. Ljudje doživljamo žalost, ko ocenimo, da smo neupravičeno izgubili nekaj, kar je za nas pomembno. Žalost lahko razumemo kot nasprotje veselja. Pri žalosti se posameznik spoprijema z dogajanjem, ki jo je sprožilo in ga v nasprotju z jezo ne želi spremeniti. Posameznik, ki je žalosten, usmerja pozornost nase in na svoje doživljanje. K posebnostim žalovanja sodi, da je nalezljivo. V družbi je značilno, da iz žalovanja nastajajo družbeni dogodki. (Motte-Haber, 1990, str. 65 in Vitulić, 2007, str. 33)

V človeku skoraj avtomatično sprošča vse tuje. Je čustvo, ki je povezano z nevarnostjo. Ljudje doživljajo strah, kadar verjamejo, da niso dovolj sposobni, da bi se spoprijeli z nastalo situacijo. (Vitulić, 2007, str. 31)

Strah je notranji signal, da je oseba v situaciji, na katero ni dovolj pripravljena, ki presega njene zmožnosti. Lahko ga čutimo do trenutne situacije, pa tudi do situacije v prihodnosti. (Milivojević, 2007, str. 491)

Povezujejo z nepričakovanim dogodkom, ki povzroči povečano vzburjenje, ki pa ni tako močno kot pri strahu. (Motte-Haber, 1990, str. 65)

Zanimanje povezuje čustva z motivacijami. Izkazuje napetost, priteguje zbuja radovednost in očara. Pričakovanje, da se bo nekaj zgodilo, ne da bi bil cilj jasno izoblikovan, je ena izmed predpostavk za čustvo zanimanje. Zanimanje spada v širši kontekst, kakor je kontekst čustev. Zanimanje je predpostavka za zaznavo in delovanje nasploh. Ni samo določeno stanje, temveč spodbuja k dejanju in sega v motivacijsko strukturo. (Motte-Haber, 1990, str. 66 – 67)

Ljudje doživljamo jezo, ko ocenimo, da nekdo ali nekaj neupravičeno ogroža naše pomembne želje ali vrednote. V splošnem je to čustvo, ki nastane, kadar smo ovirani v svoji dejavnosti, kadar nam kdo preprečuje izvajanje dejavnosti ali nam izraža premalo spoštovanja. Jeza pomeni poskus posameznikovega urejanja sveta v skladu z njegovimi željami, vrednotami in cilji. Ljudje želijo z jezo vplivati na druge, da spremenijo svoje vedenje. Jeza je mogoče razlikovati glede na intenzivnost; bes je najmočnejša jeza. (Vitulić, 2007, str. 32 in <http://brstpsihologija.si/poimenovanje-in-razlaga-custev/>)

2.4 Kulturni vidik pri obravnavi čustev

Kultura pomembno prispeva k prepoznavanju, izražanju in razumevanju čustev. Na Japonskem ljudje razumejo jezo kot čustvo neodvisnosti in samopotrjevanja, zato naj bi jo bilo neprimerno

doživljati in izražati pred sorodniki in prijatelji. V Ameriki je jeza nekaj običajnega in ljudje jezo sprejemajo. (Vitulić, 2007, str. 22 - 23)

Čustva bi se naj bolj ali manj pri vseh narodih izražala s podobno obrazno mimiko. Vendar študije dokazujejo, da razlike obstajajo ne le med manj razvitimi narodi in industrializiranim svetom, temveč tudi med državami razvitega sveta. Vseeno pa obstajajo tudi enotnosti, ko odzivi niso vezani na kulturni ali geografski prostor; novorojenčki veselje izražajo s smehom, žalost z jokom. Obrazna mimika, ki je najbolj razvit in najhitrejši kazalnik čustev, je odvisna od prirojenih, bioloških dejavnikov in od družbenega okolja. Nekatera družbena okolja in civilizacije težijo k potenciranju pri izkazovanju čustev. Druge imajo rade maskiranje, zaviranje in pretvarjanje. Raziskave kažejo, da Rusi najbolj obvladujejo obrazno mimiko, najmanj se imajo pod nadzorom Američani. Mediteranske dežele so bolj nagnjene k izražanju čustev z izraznimi kretnjami. Zahodna kultura daje velik pomen logiki, razumu, čustva pa velikokrat doživlja kot nadlogo, ki nas odvrča od našega cilja. V Sloveniji prodira v ospredje skrivanje čustev in njihovo nadziranje. (<http://dnevnik.si/1042428326> in <https://novice.svet24.si/clanek/zdravje/581346384ebec/custva-pomoc-in-ali-ovira-v-zivljenju>)

2.5 Občutki

Osnovni pomen besede občutek se nanaša na katerokoli različico izkustva bolečine ali ugodja, ki se pojavlja pri čustvih in sorodnih pojavih. Občutek je telesni odziv na čustvo. Občutku lahko rečemo tudi čustvena izkušnja ali odziv. Zavemo se tistega, kar se dogaja v našem telesu, ko doživljamo določeno čustvo. Čustvo strahu nam da občutek težkega dihanja, neprijetnosti v trebuhu, slabost, potenje. Posamezno čustvo lahko spremlja več različnih čustvenih odzivov – občutkov. (<http://brstpsihologija.si/poimenovanje-in-razlaga-custev>)

Damasio v delu Iskanje spinoze prišteva k čustvom dejanja ali gibe, ki se pojavijo na obrazu, v glasu in jih vidijo tudi drugi. Občutki pa so vselej skriti in vidi jih lahko le njihov zakoniti lastnik in so po njegovem mnenju najbolj osebna last organizma, v možganih katerih nastopajo. Čustvo in občutek sta tako tesno povezana, da ju imamo za eno in isto stvar. Občutke čutimo ves čas in velikokrat je prav občutek dražljaj, ki izzove čustvo. (Damasio, 2008, str. 28 in Milivojević, 2007, str. 28)

Občutki so velikokrat nalezljivi. Če smo blizu nekemu, ki joče, obstaja velika možnost, da tudi sami postanemo žalostni. Nase vežemo občutke drugih. (<http://brstpsihologija.si/custva/>)

Razvite družbe namenjajo ogromno sredstev in truda, da bi na občutke vplivale z alkoholom, drogami, zdravili, hrano, vsakovrstno razvedrilno potrošnjo in razvedrilnimi družbenimi in verskimi praksami. Svoje občutke zdravimo s tabletami, pijačo, termalnimi zdravilišči, telovadbo in duhovnimi vajami. (Damasio, 2008, str. 7 – 8)

3. GLASBA

Glasba izvira iz človekove najgloblje notranjosti. Glasbo kot izraz z nauki 18. in 19. stoletja je potrebno razumeti kot soobčutenje. Preko melodije postane glasba govorica duše. Toko so glasbo wagnerijanci zagovarjali pred formalnimi esteti. (Motte-Haber, 1990, str. 48)

Hans H. Eggebrecht umešča glasbo v pojmovno polje dveh določil znotraj telesno-duhovne eksistence človeka: emocij in mathesis (izhaja iz grškega pomena spoznanja, znanosti in nauka). Iz evropskega pojmovanja sveta izhaja, da je glasba nekakšna matematizirana emocija ali občustvovana mathesis. S tem privedemo do opozicije med naravo in kulturo; mathesis obvladuje naravo zvoka. Emocije pa so v naravi človeka. (Muršič, 1993, str. 40)

"V človeku vihari morje čustev, morje slutenj in hrepenenj, do katerih jasna misel še ni našla poti. V tem morju, ki se neposredno odziva na zaznave iz okolja, ležijo zakladi še nepoznanih resnic in čakajo na odkritje. Čakajo, da jih bo razum po asociativnih zakonitostih, ki urejajo odnose med čustvom in razumom, nekoč spravil na svetlo in prenesel v svet idej. To pa so predvsem resnice o življenju. In morda je prav glasba, ki je v svojem bistvu urejen čas, gibanje in preobrazba, poklicana za to, da govori o zadnjih resnicah bivanja, ki jih človeška misel za zdaj še ne doseže. Najbrž je to imel v mislih Beethoven, ko je dejal: "Glasba je več kot vsa filozofija." (Ukmar, 2007, str. 67)

3.1 Glasbeno izražanje

Doživljamo vse vrste zvoka. Neprijetne – zvoki nevihte in prijetne – ptičje petje. Da nas glasba nagovori prepoznamo po treh ravneh učinkovanja zvoka:

- fizični učinek zvoka čutimo v spremenjenem tempu dihanja in bitju srca, naježeni koži, samodejnih gibih kot je trkanje z ного ob tla itd.;
- emocionalni učinek zvoka prepoznamo v razpoloženjih veselja, vzhičenosti, zaljubljenosti, strahu, potrnosti;
- intelektualen učinek zvoka prepoznamo v novih izkušnjah in znanju, ko spoznavamo nove glasbene oblike. (Borota, 2013, str. 117 – 118).

Kot posamezniki glasbo sprejemamo predvsem tako, da jo ponotranjimo, vživljamo in doživljamo. Muršič navaja "spremembe v razpoloženju ob poslušanju določene glasbe so

prisotne, vprašanje pa je, če jih zares sproži sama glasba, ali pa jim glasba samo omogoča, da se nemoteno razvijejo, čeprav so bili tam že prej." (Muršič, 1993, str. 97)

Za poslušalca je vseeno, če je glasbenik že mrtev. On začuti, saj glasbenik govori preko dob in časov živo in zanimivo. (Pahlen, 1979, str. 57-58)

Že v 2 stol. pr. n. št. poročajo o silnem učinku glasbe, čudovitem in nevarnem. V Odiseji v verzih od 160 do 200 v 12. spevu, se je Odisej dal trdno privezati ob jambor ladje, da je slišal sirene. Sirene pojejo na cvetočem travniku, obdane z kostmi pojedenih mož. Veslači pa so si zadelali ušesa z voskom. Petje siren tistemu, ki jih posluša, vzame spomin in s tem življenje. Sirene tako dobijo moč ne le nad človeškimi čuti, temveč tudi nad dušo. Odisej je edini mož, ki je slišal petje siren. Nikoli ni rekel, da je lepo ampak da to petje "napolni srce z željo po poslušanju." (Motte-Haber, 1990, str.52 in Quignard, 2005, str. 43 in str. 107-109)

3.2 Poslušanje glasbe

Poslušanje je zavesten psihološki proces. Poslušanje glasbe vključuje estetsko doživljanje in miselne procese. Poslušalec si izgrajuje pomene o glasbi, saj glasba sama nima pomena. Glasbi daje pomen poslušalec. Zato isto glasbo doživljamo in razumemo različno. Čim več o glasbi vemo, tem globlje jo doživljamo. V glasbi ločimo več načinov poslušanja:

- doživljajsko poslušanje;
- doživljajsko-analitično poslušanje
- analitično poslušanje. (Borota, 2013, str.113)

Po Adornu ima poslušalec nalogo: "poslušalec se mora vključiti v glasbo kot pripoved, potopiti se mora vanjo, se ji prepustiti." Tako bodo doživetje spremljali občutki in čustva. (Rutar, 2001, str. 48)

Pri doživljajskem poslušanju se spodbudijo različna razpoloženja in čustva. Doživljajsko-analitično poslušanje nas usmerja, da glasbo osredotočeno poslušamo in spoznavamo. Izgrajujemo si glasbene miselne predstave in pojmovne koncepte. Širimo in poglobljamo si glasbeni spomin. Analitično poslušanje je zavestno, brez čustvenih vzgibov. Prepoznavamo le glasbene elemente. Za tako vrsto poslušanja potrebujemo znanje o glasbi ter glasbeni spomin in razvite glasbene sposobnosti. (Borota, 2013, str. 114)

Ljudje poslušamo in če nam ni všeč to zavračamo. Prav dobra glasba pa zahteva napeto pozornost, da učinkuje. Izzvati mora doživljanje in ne le ugodje. (Pahlen, 1979, str. 186)

Poslušanje glasbe je zelo osebna izkušnja. Tako zelo, da ne moremo govoriti o pravilnem ali nepravilnem čustvenem odzivu na neko glasbeno delo. Lepota je odvisna od posameznika, zato se nobeden naj ne sramuje svojega glasbenega okusa. Nobene lestvice ni, ki bi merila glasbeno veličino, kdor trdi drugače ga avtor dela Klasična glasba, Vodnik za poslušanje in spoznavanje Alexander Waugh označuje za snoba. (Waugh, 2000, str. 12-13)

Če se glasba posluša z drugimi dejavnostmi ima to za glasbo določene posledice. Uveljaviti se mora ob delni pozornosti in zato ne sme biti preveč zapletena. Samo okolje vpliva na našo dovzetnost. Glasbo po navadi poslušamo:

- med študijem, učenjem;
- med delom v tovarni;
- glasba v uradih, trgovinah, čakalnicah;
- glasba v vlaku, letalu, avtomobilu. (Motte-Haber, 1990, str. 148 – 149 in Pahlen, 1979, 186)

Današnje poslušanje glasbe nima nič skupnega s pristrčnimi delovnimi pesmimi srednjega veka, kjer so ob veselem petju opravljali svoje delo čevljarji, mizarji, peki in krojači.

Na proces poslušanja glasbe vplivajo:

- prostor, v katerem glasbo poslušamo;
- glasba, ki jo poslušamo,
- posrednik (medij), ki glasbo izvaja/predvaja;
- poslušalec.

Sam prostor vseeno zunanji ali notranji ima sam po sebi značilen zvok in značilno akustiko. Pri poslušanju glasbe to naravno zvočnost prostorov ohranjamo, prizadevamo pa si zmanjšati raven hrupa (šumov tehničnih naprav in cestnega prometa). Na poslušanje glasbe vpliva tudi medij. S poslušanjem izvajalca v živo pridobimo avtentično izkušnjo, ki že sama po sebi bogati doživetje. Današnja tehnologija pa omogoča hiter dostop do raznovrstne, problem pa je v kakovosti zvoka (Borota, 2013, str. 115 – 116).

O poslušalcih in njihovih glasbenih navadah je bilo narejeno veliko raziskav. Metodološke je mogoče deliti študije v tri skupine, ki si postavljajo za svoje cilje različna, toda med seboj povezana tematska področja:

- študije se osredotočajo na vprašanja o poslušalčevem psiho fiziološkem in semantičnem razumevanju glasbenega stavka;
- študije s področja poslušalčevih preferenc. Študije se osredotočajo na poslušalčev odnos do posameznih slogov, zvrsti ali pojavov;
- študije, ki se posvečajo glasbenim navadam. (Stefanija, 2010, str. 90)

3.3 Čustva v glasbi

Umetniško delo danes pri prejemniku ne izziva več nujno le občutja lepega, ampak kakršnokoli občutje. Umetniško delo je sporočilo, ki mora zadeti čustva, ganiti, vzburiti uporabnika ali ga celo šokirati. Ni nujno, da vedno na prijeten način. (Milivojević, 2007, str. 704-705)

V osemdesetih in devetdesetih letih 20. stoletja so začele glasbene revije po vsem svetu objavljati študije, ki so dokazovale pozitivne učinke glasbe:

- glasba dobesedno spreminja strukturo razvijajočih se možganov plodu;
- majhni otroci, ki so bili deležni redne glasbene vzgoje dosegajo boljše rezultate na inteligenčnih testih;
- pol ure glasbene terapije izboljša otrokov imunski sistem;
- glasba lajša stres;
- glasba pospešuje socialne stike, jezikovni razvoj. (Campbell, 2004, str. 15-16)

Po mnenju Bogdane Borota "imamo vsi izkušnje, kako nas je glasba umirila ali spodbudila, kako je v nas obudila in razvnela veselje ali žalost, kako smo ob poslušanju prepoznali znane ritme, melodije in se ob tem spomnili na dogodke, povezane z glasbo." (Borota, 2013, str. 118).

Človek išče v glasbi človečnost, duha, lepoto, občutja, pobude in najbolj morda lepoto.

Glasba pa ima sposobnost da človeka pretrese in gane. Muzikalnost je dar. Pomeni prirojeno sposobnost človeka, da lahko razlikuje melodije, harmonije, ritme, zvočne barve. To je

sposobnost, da tisto kar slišimo z glasom ponovimo, čustva se razvijajo in poglobljajo. (Pahlen, 1979, str. 183 – 185)

Leon Stefanija navaja citat Wiliama Forda Thompsona "Obstaja več virov glasbene emocije in obstajajo različni tipi emotivnega odziva na glasbo, ki izhaja iz različnih virov ali kombinacij virov. Neposredni viri emocij v glasbi so močni in jih takoj zaznavamo, vendar so nadosebni (impersonal). Ne navezujejo se na osebne asociacije ali posameznikov spomin. Posredni viri emocij se razlikujejo od posameznika do posameznika in se pri poslušanju glasbe ne pojavljajo vedno, vendar glasbi podeljujejo osebni in kulturni smisel (significance). Poslušanje glasbe, ki je spremljajo pomemben življenjski dogodek pred mnogimi leti, lahko sproži globoko nostalgčno emotivno izkušnjo. Ko glasba generira oboje, tako neposredne kot tudi posredne vire emocij, je lahko intenzivna osebna in bogato poplačana izkušnja." Thompson prepozna na podlagi raziskav dva odziva pri poslušanju glasbe:

- glasba posredno sproži misli, vezane na poslušalčeve življenjske izkušnje;
- glasba neposredno izzove določene univerzalne metalne reakcije. (Stefanija, 2010, str. 106)

Psihologi so ugotovili, da glasba na nas vpliva na sedem načinov:

1. GLASBA KOT VIR UŽITKA

Prijetne melodije vplivajo na naša čustva in razpoloženje tako kot hrana. Glasba nas lahko v hipu razvedri, potolaži, poveže z drugimi. S pomočjo glasbe lažje prepoznamo svoja čustva in tudi čustva drugih.

2. GLASBA IN KATARZA

S pomočjo glasbe spreminjamo negativne občutke v pozitivne brez stranskih učinkov.

3. GLASBA IN RITEM

Naš notranji ritem (bitje srca) se spreminja glede na glasbo, ki jo poslušamo.

4. GLASBA KOT SIMBOL

Določeno glasbo povezujemo z določenimi obredi. Poročna koračnica nas spominja na poroko in prebudijo se čustva, ki jih povezujemo s spomini na ljubezen, poroko.

5. GLASBA IZZOVE TOČNO DOLOČENO ČUSTVO

Glasba v nas vzbuja čustva, ki so nalezljiva. Če poslušamo žalostno glasbo, bomo postali žalostni.

6. GLASBA SPODBUJA NAŠO DOMIŠLJIJO

S pomočjo melodije si v mislih pogosto ustvarjamo slike, na primer določene barve, lep prizor iz narave. Počasna glasba nas vabi k samorefleksiji, hitra in vesela pa nas navda s podobami zabave.

7. BESEDILO V GLASBI NAM POMAGA PRI IZRAŽANJU LASTNIH ČUSTEV

Počutimo se razumljeni in nekoliko potolaženi. Glasba nam da občutek, da nismo sami.

Učinki poslušanja glasbe so lahko kratkotrajni, saj na naš um vplivajo misli in je glasba premalo. Če se trudimo, da bi razmišljali pozitivno, lahko s pomočjo glasbe dosežemo več. (aktivni.metropolitan.si/psihologija/7-nacinov-kako-glasba-uravnava-nasa-custva)

Glasbeno je možno neposredno predstaviti skoraj vsa čustva, le sramu ne. Pretežno negativna čustva so tista, ki jih glasbeno ni mogoče izraziti. Med ta čustva spada tudi gnus, ki pa tudi nima nobenega mesta na estetski sceni. (Motte-Haber, 1990, str. 68)

Da bi glasbo kar najbolje izkoristili za uravnavanje svojega čustvenega stanja je pomembno poskušati z različnimi glasbenimi zvrstmi, saj boste le tako našli tisto ki najbolj učinkovito uglaši vaš um in telo. (Campbell, 2004, str. 42-43).

3.4 Čustva v tonih

Že stari Kitajci so poročali, da toni vplivajo na organe v telesu. Glasbi so pripisovali celo nadnaravne elemente, vremenske pojave. O tem je pisal tudi znameniti kitajski modrec Konfucij.

Starejše raziskave so utrjevale stereotipno pojmovanje vpliva posameznih glasbenih prvin in elementov na doživljanje. Najbolj znan stereotip je, da je glasba pisana v molu žalostna v duru vesela. (Motte-Haber, 1990, str. 27)

Bistvo tonov in pogoj za njihov obstoj v glasbi je red, skladje podano v enakomernem tresenju zraka. Nasprotje tonov, zanikanje tonov pa so šumi. Bistvo šumov je v neenakomernem zračnem tresenju, torej neredu ali neskladju. Tako je šum, ki je nastal v neredu, le poudarek

tona, potrditev njegovega reda. Če bi glasba obstajala le iz šumov in ropotov bi bila zasidrana z temo, sovraštvom, z vsem kar uničuje človeško srečo in radost. Zato je jasno, da so toni glavni nosilci glasbe in da so šumi njihovo nasprotje, ampak so potrebni. Tudi tišina je v glasbi pomembna, to je zvočni nič. Pavze so neizogibna sestavina glasbene zgradbe, saj so velikokrat posredovalke velikih čustvenih vzgibov. (Ukmar, 2007, str. 43-44)

Bistvene in glavne lastnosti tonov sta višina in trajanje tona ter tonska jakost:

- dolgi, zadržani toni na nas učinkujejo kot zamaknjenost brez volje in misli ter v pričakovanju nečesa;
- kratki in hitri toni nas notranje razživijo, vzbujajo čustva življenja, radosti in vznemirjenosti;

Toni nas z učinki višine usmerjajo k duhovnosti, jakost nas usmerja proti snovnosti. V obeh primerih učinkujejo na čustvenem področju le, da je učinek obarvan z razumom, drugič z volji. Višina, trajanje in jakost so tri bistvene lastnosti tonov in se nanašajo na človekovo duševnost; razum, čustvo in volja. (Ukmar, 2007, str. 58-59)

3.5 Ritem

Glasbeni ritem je vezan na notranje gibanje. Zbudi valovanje življenjskih sil v človeku. Povezuje se z človeškim dihanjem in utripom njegovega srca. Od tod njegovo naravno in močno povezovanje s čustvom. Preko čustev stremi k volji. (Ukmar, 2007, str. 66).

Prvi stik posameznika z ritmom je materin srčni utrip, ki ga zaznava plod v maternici. (Campbell, 2004, str. 45).

Na splošno velja, da ponavljajoči se ritmi predstavljajo sanjavo in srečno doživljanje. Odločni ritmi so dostojanstveni in krepki. (Motte-Haber, 1990, str. 27)

Gundlach je naredil študijo štiridesetih glasbenih primerov. Njegovi izsledki so:

- oglata ritmika predstavlja groteskno in nemirno
- neenakomerna ritmika izraža vzvišenost, mračnost
- manj neenakomerna ritmika predstavlja živo, predrzno, duhovito
- enakomerna ritmika izraža živo, veselo

- prevladovanje prim in sekund povzroča nemirnost, žalost in okornost
- prevladovanje terc se uporablja za prikazovanje zmagoslavja
- prevladovanje velikih intervalov predstavlja veselje in vzvišenost. (Motte-Haber, 1990, str. 30 – 31)

3.6 Tempo in čustva

Hitrejša skladba v tempu allegro izzovejo najbolj budno stanje možganskih valov. Omogočajo nam delati, razmišljati in vaditi z optimalno energijo. (Campbell, str. 43).

Allegro – aktivnost

Allegretto grazioso – radostno prijetno

Andante – mir in uravnovešenost

Adagio – žalost (Motte-Haber, 1990, str. 69)

3.7 Harmonija

Preprosta harmonija vzbuja vtis sreče, ljubkosti in jasnosti. Disonantne variante predstavljajo razburljivost, krepkost in žalost. (Motte-Haber, 1990, str. 27).

"Oktavni čudež" se pojavi v intervalih, ko se od prime naprej sile stopnjujejo, rastejo in se oddaljujejo. V septimi dosežejo največjo napetost. V oktavi pa ta napetost popusti in postane podobna kot je v primi. Oktavo imenujemo najpopolnejšo konsonanco. (Ukmar, 2007, str. 45-46)

3.8 Mladina in glasba

Glasba mladim predstavlja:

- razvedrilo,
- sprostitelj in
- zabavo.

Popularna glasba je prepletena z doživljanjem odrasčanja. Zanimanje za glasbo vpliva na to katere TV programe gledajo, katere revije berejo, v katere lokale zahajajo. Njihova glasba je

vedno tista kar mlade privabi v gostilne, diskoteke in mladinske klube. Določeni posamezniki izbirajo oblačila in prijatelje glede na glasbeni okus. (Frith, 1986, str. 200 – 201)

V obdobju mladostništva, ko se pojavijo čustvena nihanja glasba mladostnikom predstavlja strategijo za uravnavanje čustev. Glasba vpliva na razpoloženje in ublaži nihanja, včasih pa jim omogoči predelat negativna čustva. Otroci in mladostniki si z glasbo pogosto izboljšajo disciplino in medosebne odnose ter dosežejo večje samospoštovanje. Strokovnjaki priporočajo predvsem klasične skladatelje kot so Mozart, Haydn, Vivaldi, Bach. Uporabna pa je tudi popularna in jazz glasba. Glasba naj ima predvidljiv ritem in ne vsebuje disonanc (Habe, 2019, str. 24).

Deklice težijo bolj k čustveno poudarjeni glasbi (popevke, softrock). Dečki imajo rajši trdo napadalno glasbo. (Motte-Haber, 1990, str. 155)

3.9 Barve v glasbi

Najmočnejša nit in povezava med glasbo, slikarstvom in drugimi umetnostnimi vejami je čustvo. Podoživljanje občutkov se kaže v svetlobi v sliki in odmevu zvoka v glasbi. Skozi podoživljanje v glasbi pričaramo različne barve, ki ponazarjajo vzdušja.

V preteklosti je kar nekaj znanstvenikov iskalo povezavo med zvokom in barvo. Barva in višina tona imata nekaj skupnih faktorjev;

- valovanje, ki je pri barvi elektromagnetno, pri tonu pa harmonično;
- sedem barv v vidnem spektru (rdeča- ton c, rumena - ton e, oranžna – ton d, zelena – ton f, svetlo modra – ton g, temno modra – a in vijolična – ton h).
(<https://eucbeniki.sio.si/gls/3247/index2.html> in http://www.epta.si/wp-content/Virkla_2016_st_4_listanje.pdf)

Najpogosteje veselje izražamo z rdečo, rumeno in oranžno barvo. Najpogostejša barva za žalost je črna pa tudi rjava, modra odraža otožnost, depresivnost. Jezo tako izražata črna in rdeča ter njuna kombinacija. Strah predstavljata črna in vijoličasta, včasih pa še zelena. (<http://sensa.mentropolitan.si/za-vse-cute-custva-v-barvah/>)

4. RAZISKOVALNI DEL

4.1 Namen raziskave

Glasba nas spremlja in imamo jo skoraj že za samoumevno. Zakaj se pri določeni pesmi spomnimo na ljubljeno osebo ali zakaj lahko pri počasni glasbi hitreje zaspimo? To sem se spraševala preden sem mentorici prosila za sodelovanje pri raziskovanju. Skupaj smo se odločile, da preverimo pri sošolcih, koliko glasbeni elementi in zvrsti glasbe vplivajo na njihova čustva.

4.2 Hipoteze

Predvidevamo, da učenci:

- poslušajo glasbo, med hojo domov in jo poslušajo vsaj 1 uro na dan;
- najljubša zvrst učencev starih od 13 do 15 let je pop glasba. Predvidevamo, da učenci raje poslušajo tujo glasbo kot slovensko. Narodno zabavna glasba in klasična glasba kot najljubša glasbena zvrst ne bosta izbrani.
- Učenci raje poslušajo glasbo ko so žalostni. Predvidevamo pa, da bodo razlike glede na spol.
- Glasbeni primer klasične glasbe, W. A. Mozart Mala nočna glasba, učence ne bo navdušil.
- Glasbeni primer narodno zabavne glasbe Dejan Vunjak in Manca Špik s pesmijo Limonada ima na YouTube 2,7 milijonov ogledov. Glede na število ogledov predpostavljamo, da je pesem učencem všeč, zvrst kot sama pa ne.
- Glasbeni primer pop glasbe Camila Cabello in Shawn Mendes Señorita ima na YouTube 902 milijonov ogledov. Predvidevamo, da je ta pesem učencem zelo všeč oz. najbolj všeč od vseh glasbenih primerov.
- Glasbeni primer pop zvrsti slovenskega izvajalca Nine Pušlar Pusti me učence ne bo navdušila.
- Glasbeni primer rock zvrsti Jon Bon Jovi It's my life bo učence prepričal in jih opogumil. To zvrst učenci poslušajo, ko so jezni.
- Glasbeni primer heavy metal Slayer Angel of Death bo všeč predvsem fantom, ki to zvrst poslušajo, ko so jezni.

5. METODOLOGIJA

5.1 Raziskovalna metoda

Pri izdelavi raziskovalne naloge sem uporabila deskriptivno in eksperimentalno metodo. V teoretičnem delu sem preučevala čustva in poslušanje glasbe. Predstavila sem tudi kako se čustva kažejo v glasbenih elementih in zvrsteh. V empiričnem delu sem preučevala čustva v posameznih zvrsteh učencev starih med 13 in 15 let. Pridobljeni podatki so opisani v empiričnem delu.

5.2 Postopek zbiranja podatkov

Podatke sem zbirala s pomočjo anketnega vprašalnika, ki sem ga sestavila ob pomoči mentoric. Anketiranje je potekalo na naši šoli in v glasbeni šoli od 28. 1. do 1.2.2020.

5.3 Vzorec

Uporabila sem priložnostni vzorec učenk in učencev 8. in 9. razredov. V vzorcu sem zajela 92 učencev. V osmem razredu je reševalo anketo 42 učencev, od tega 23 fantov in 19 deklet. V devetem razredu je reševalo anketo 50 učencev, od tega 19 fantov in 31 deklet.

5.4 Postopki obdelave podatkov

Podatke sem obdelala ročno. Prikazala sem jih v grafični obliki, v obliki tortnih modelov in stolpičih. Izdelala sem odstotke podatkov, ki so razvidni iz grafičnih predstavitev.

6. ANALIZA ANKETNEGA VPRAŠALNIKA

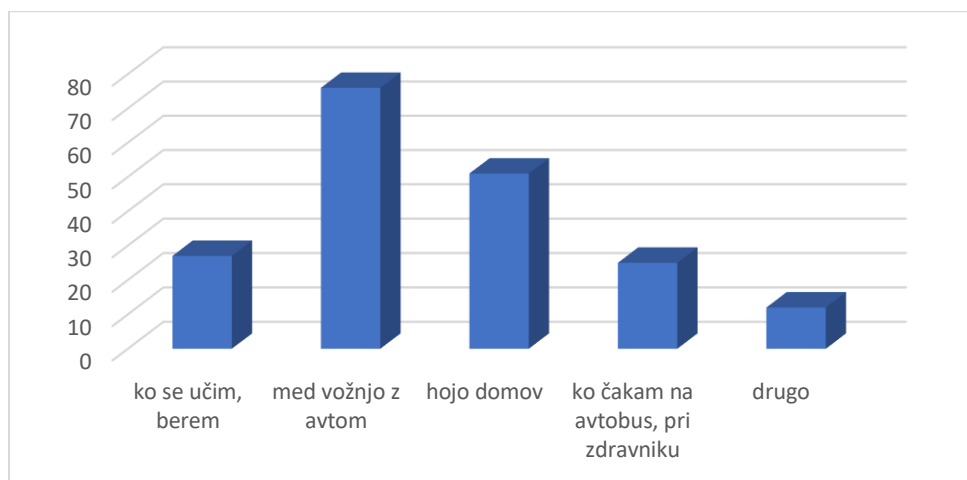
1. Kdaj poslušáš glasbo?

- ko se učim, berem;
- med vožnjo z avtom;
- hojo domov;
- ko čakam na avtobus, pri zdravniku;
- drugo _____ .

Učenci so izbrali v večini več odgovorov. Največkrat so učenci izbrali odgovor b in c. Najmanj pa odgovor d. Pod drugo so učenci dopisali, da glasbo poslušajo, ko:

- imajo prosti čas,
- igrajo igrice,
- na poti v šolo,
- delajo nekaj na računalnik,
- so na treningu,
- pospravljam,
- pred spanjem.

Grafični prikaz 1: Čas poslušanja glasbe

Hipoteza, da učenci poslušajo glasbo, med hojo domov ne drži, saj je največ odgovor dobil odgovor b, med vožnjo z avtom. To lahko razložimo z dejstvom, da starši zelo veliko prevažajo otroke in je v avtomobilu radio v večini stalno vklopljen. 28,4 odstotka učencev pa glasbo poslušajo na poti domov.

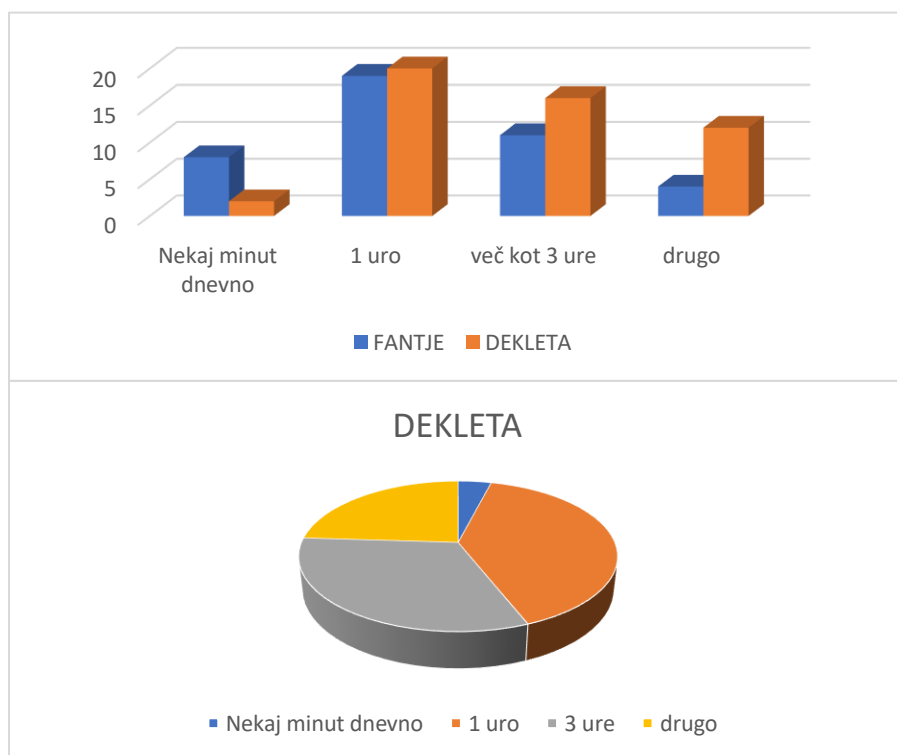
2. Koliko časa na dan poslušaj glasbo?

- nekaj minut dnevno (a ne več kot 15 minut),
- 1 uro,
- več kot 3 ure,
- drugo _____

Največkrat so učenci izbrali odgovor b in c. Dekleta, ki so izbrala odgovor d so dopisala, da glasbo poslušajo:

- odvisno od dneva,
- odvisno kako se počutim,
- vedno, ko imam čas,
- vsakič drugače.

Grafični prikaz 2: Trajanje poslušanja glasbe na dan

42 odstotkov učencev glasbo poslušaj 1 uro na dan kot smo predvidevali. Kar 32 odstotkov deklet glasbo poslušaj več kot 3 ure na dan.

3. Katera zvrst glasbe ti je najljubša?

- narodno-zabavna
- pop,
- punk,
- klasična glasba,
- rock,
- heavy metal,
- drugo _____ .

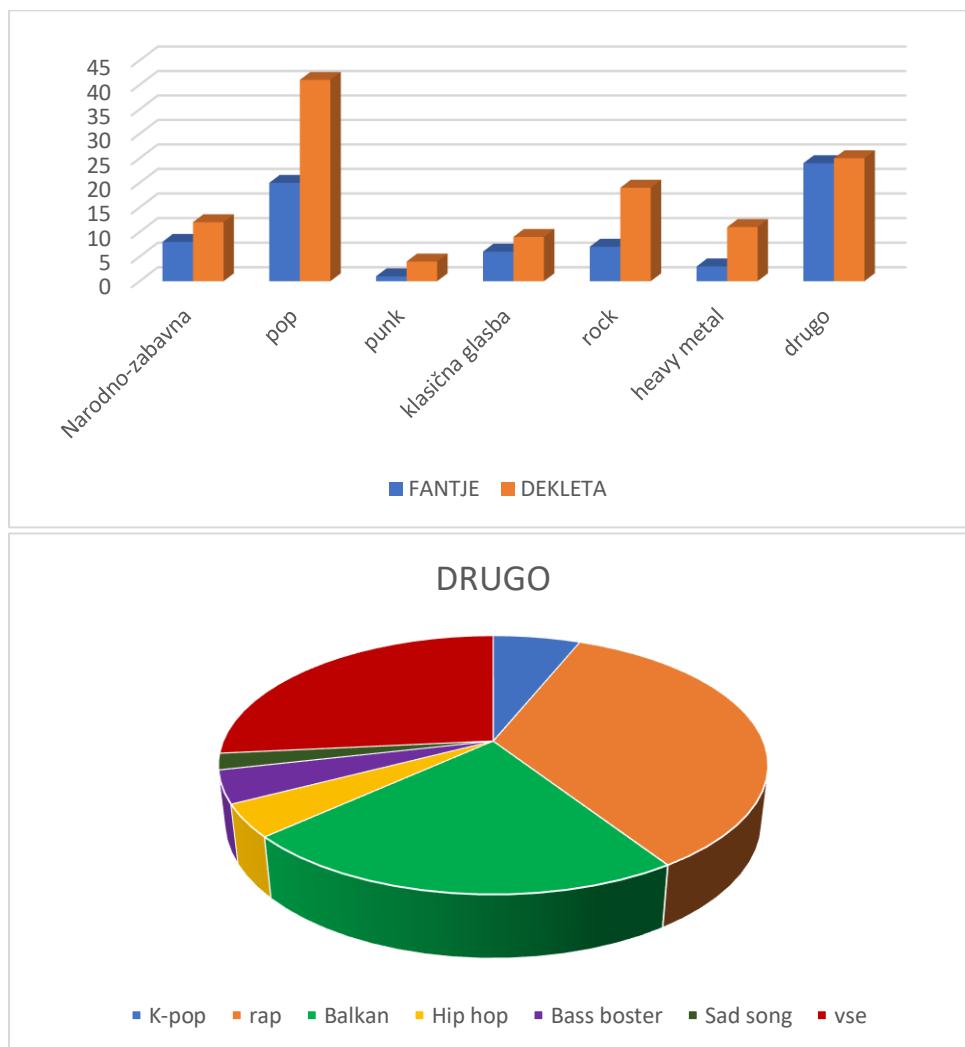
Učenci so po večini izbrali dva odgovora. Fantje so pri tem vprašanju največkrat izbrali odgovor Pop, pod drugo so dopisali:

- rap,
- balkan,
- vse poslušam,
- hip-hop.

Najmanjkrat so fantje izbrali odgovor Punk. Dekleta so tako kot fantje največkrat izbrala odgovor Pop glasba in najmanjkrat zvrst punk. Pri odgovoru drugo so dekleta dopisala:

- K-pop,
- Balkan,
- rap,
- hip-hop,
- sad songs.

Grafični prikaz 3: Priljubljene glasbene zvrsti

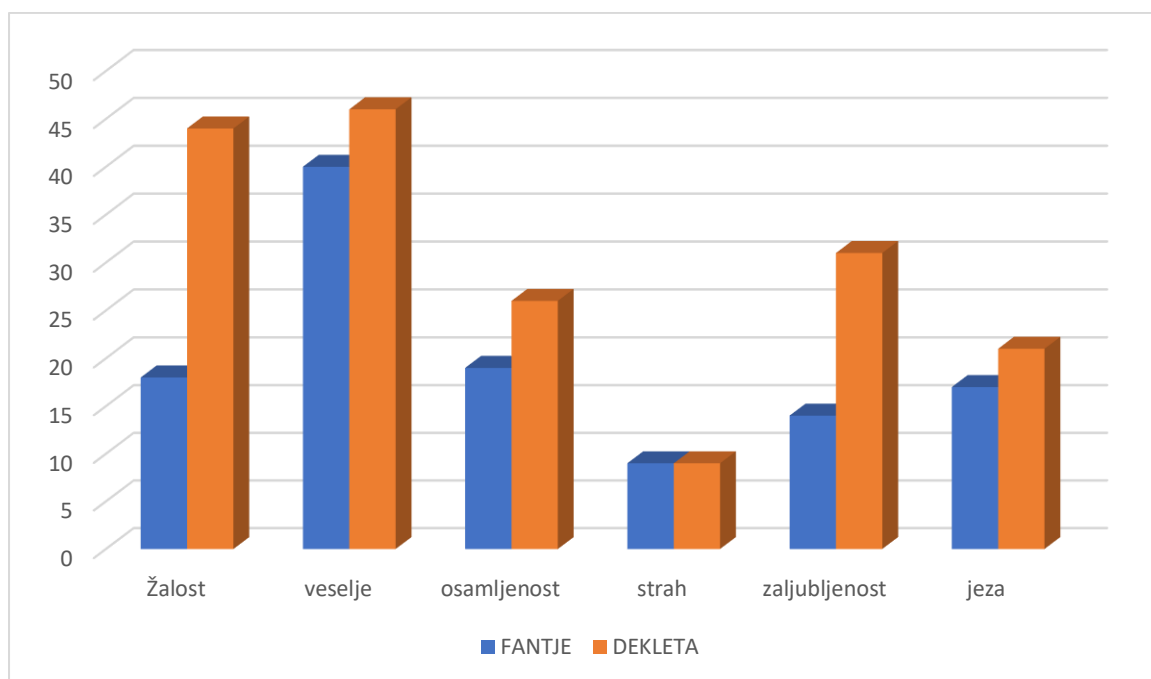
Na podlagi odgovorov je mogoče povzeti, da so različne zvrsti zastopane pri mladih poslušalcih, prevladuje pa popularna glasba z 32 odstotkov. Hipoteza, da učenci najraje poslušajo Pop zvrst drži. Najslabše z 2,6 odstotki je priljubljena punk zvrst. Sledi ji heavy metal z 7,4 odstotki in šele nato klasična glasba z 7,8 odstotki. Narodno zabavna glasba zabava 10,6 odstotkov mladih. Hipoteza da, učenci od zvrsti najmanj poslušajo klasično glasbo in narodno zabavno glasbo ne drži.

4. V kakšnem čustvenem stanju poslušáš glasbo?

Ko sem:

- žalosten (-na),
- vesel (-a),
- osamljen (-a),
- me je strah,
- zaljubljen (-a),
- jezen (-a).

Grafični prikaz 4: Čustva ob poslušanju glasbe

Učenci so v večini izbrali 3 odgovore (fantje povprečno 2,7 odgovora, dekleta 3,5 odgovora). . Hipoteza, da učenci v večini poslušajo glasbo, ko so žalostni ne drži. Največ fantov poslušajo glasbo, ko so veseli ali osamljeni. Največ deklet poslušajo glasbo, ko so žalostne ali vesele. Najmanj učencev poslušajo glasbo, ko jih je strah ali ko so jezni.

Glasbeni primer 1: Klasična glasba

Glasbeni stil od približno srede 18. stoletja do približno 1820. Za klasično glasbo je značilno, da se ritem neprenehoma spreminja, spreminja se tudi tonski način. V klasični glasbi sodeluje veliko število glasbil, glasnost narašča in pada, nima besedila. (Leksikoni Cankarjeve založbe, 1981, str. 126 in Waugh, 2000, str. 15)

Učenci so poslušali glasbene primere in odgovarjali na vprašanja, ki so bila pri vseh glasbenih primerih enaka.

Fantje in dekleta so največkrat izbrali odgovor e, da klasične glasbe ne poslušajo. Če pa jo poslušajo je v večini to enkrat na mesec. Pri tem vprašanju so si fantje in dekleta enotni.

Skladbo so dekleta ocenila največkrat z 2 in fantje z 1 in 3 enako mnogo. Povprečna ocena pri dekletih je 3,3, pri fantih 2,9.

Pri dekletih in fantih je najpogostejše čustvo, ki ga vzbudi skladba veselje. Dekleta niso izbrala odgovora c, jezo, fantje pa ne odgovora a, žalosti. Druga čustva, ki skladba vzbudi še pri dekletih so:

- pomirjenost,
- sprosti me,
- nič.

Pri fantih so druga čustva še:

- čudno,
- nič,
- mučenje.

Največkrat bi fantje in dekleta to skladbo poslušali, ko so veseli. Drugi odgovori deklet so bili še:

- ko sem utrujena,
- ko se učim,
- na prireditvi.

Drugi odgovori fantov so bili še:

- ko me nekdo prisili,

- nikoli.

Klasična glasba dekleta pomiri oz. potolaži, fante pa razveseli. Dekletom je najbolj všeč melodija, fantom pa ritem. Dekleta in fantje največkrat ta skladba spominja na rumeno barvo. Dekleta bi priporočala to skladbo prijateljem v 53 odstotkov, medtem ko so se fantje opredelili v večini, da ne z 70 odstotki.

Glasbeni primer 2: Narodno zabavna glasba

V Sloveniji se je pod vplivom ljudskega izročila razvila narodno-zabavna glasba. Pogosto je prisotna na veselicah in porokah, prevladujeta pa dva ritma polka in valček. Z njo je tesno povezan najznačilnejši inštrument – harmonika.

Z mešanjem pop in narodne glasbe so nastale poskočne skladbe, ki se prepevajo na veselicah in imajo tudi druge ritme (ne le valček in polka). (<http://www.sigic.si/narodnozabavna-glasba-je-res-goveja.html>)

Največ fantov in deklet je označilo, da narodno zabavne glasbe ne poslušajo. Dekleta so pesmi namenila povprečno oceno 3,6, fantje pa 2,6. Pesem pri večini učencev vzbudi veselje. Učenci pa bi jo v večini poslušali, ko so veseli. Prav to pesem bi poslušali, da jih razveseli. Dekleta bi to pesem poslušala še:

- da me naredi poskočno,
- da se smejim,
- v gostilnah,
- za zabavo.

Fantje bi to pesem poslušali še, ker je smešna in jih razveseli. Dekletom je najbolj všeč melodija, fantom pa ritem. Učence ta pesem spominja na rumeno barvo, sledita ji modra in zelena. Dekleta bi v 74 odstotkih priporočile pesem prijatelju, fantje v 57 odstotkih pesmi ne bi priporočali.

Glasbeni primer 3 in 4: Pop glasba

Popularna, lažja, zabavna glasba kot je npr. popevka, ki je temelj pop glasbe. Popevka je pesem za glas in instrumentalno spremljavo. Prizadeva si biti priljubljena med množicami. Vsebinsko je nezahtevna, neizvirna, ritmični, harmonični in melodični vzorci so preprosti. Besedila

pogosto obravnavajo ljubezensko tematiko. (<https://eucbeniki.sio.si/gls/3286/index2.html> in Leksikoni Cankarjeve založbe, 1981, str. 213)

Največ učencev to zvrst poslušajo vsak dan. Povprečna ocena deklet je 4,5, povprečna ocena fantov je 3,6. Veselje je tisto, ki ga pesem vzbudi pri učencih in prav tako pesem poslušajo, ko so veseli. Pop je zvrst, ki pri učencih po večini vzbudi veselje. Pri dekletih in fantih vzbudi poslušanje te pesmi še čustvo ljubezni. Dekletom je najbolj všeč besedilo, fantom pa melodija. Poleg glasbenih elementov je dekletom všeč še pevec. Učence pesem spominja na rdečo barvo. 82 odstotkov deklet bi pesem priporočalo prijatelju, 59 odstotkov fantov bi pesem priporočalo.

Slovensko pop pesem učenci v večini ne poslušajo nikoli. Povprečna ocena pesmi je s strani deklet 3, s strani fantov 2,1. Ta pesem pri učencih vzbudi čustvo žalosti in poslušali bi jo takrat, ko so žalostni. Učenci bi to pesem poslušali, da jih pomiri oz. potolaži. Učencem je najbolj všeč melodija te pesmi. Dekleta ta pesem spominja na modro glasbo, fante spominja na črno barvo. 44 odstotkov deklet bi pesem priporočalo naprej, le 14 odstotkov fantov bi pesem priporočalo naprej.

Glasbeni primer 5: Rock glasba

V rocku je poudarjen vokal električne kitare in ritem je močno poudarjen. Rock izraža notranje doživljanje glasbenikov. Skozi glasbo so izpovedali čustva, kritizirali svet ali pa le pisali pesmi iz veselja. Zelo pomembna je vloga basista in bobnarja, ki dodajata stalen ritem. (<https://sites.google.com/site/rockglasba1b12013/kaj-sploh-rock-glasba-je-in-glavne-znacilnosti>)

Dekleta največkrat rock poslušajo vsak dan. Fantje pa imajo pri treh odgovorih enako število 1x na teden, 1x na mesec, in nikoli. Povprečna ocena deklet je 4, povprečna ocena fantov je 3,7. Pri učencih pesem največkrat vzbudi veselje, dekleta jo poslušajo ko so vesela ali jezna, fantje pa največkrat, ko so veseli. Učenci rock poslušajo še ko:

- so z očetom,
- je na radiju,
- sem energična,
- za vzpodbudo.

Rock glede na največkrat izbran odgovor učence opogumi. Dekletom je najbolj všeč ritem, fantom pa melodija. Učence pesem spominja na črno barvo. 90 odstotkov deklet bi pesem priporočalo naprej, 74 odstotkov fantov tudi.

Glasbeni primer 6: Heavy metal

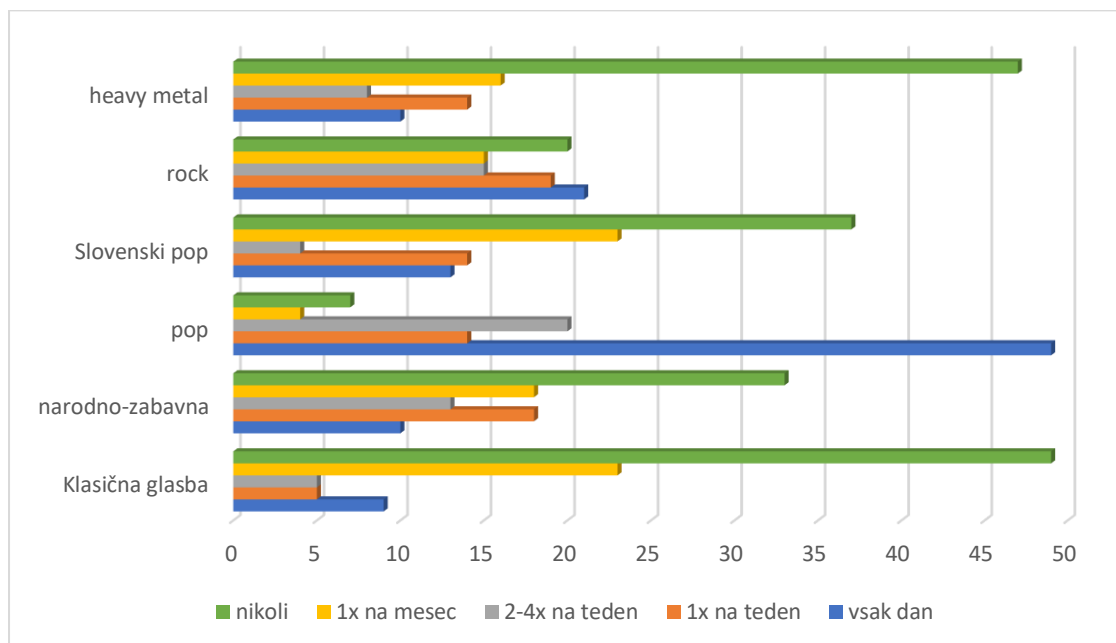
Razvila se je iz rock glasbe. Ima močan in težek zvok kitare in bobnov ter kitarske sole. Značilen je mačizem, agresija, moškost in renčanje. Metal je glasen in intenziven, hiter in intenziven. Teme besedil so temačnost in zlo. Vokalni stil sega od melodičnega petja do agresivnega in nerazumljivega vpitja. Temačnost je tarča kritikov, ki obtožujejo to zvrst glasbe, da povečuje negativne poglede na življenje. V heavy metalu svetlobo izpodriva tema srečen konec pa je zamenjan z golo resnico, da se vse ne konča srečno. (<https://eucbeniki.sio.si/gls/3286/index2.html> in <http://www.inovelmedia.si/home/pismo-samemu-sebi/objave-pismo-samemu-sebi/spicysenoritapresentapovejmikajposlusasinpovemtikdosinapisalaadrijanamijatovic>)

Heavy metal je zvrst, ki jo učenci ne poslušajo. Povprečna ocena deklet je 2,9, povprečna ocena fantov je 2,6. Večini učencev zvrst vzbudi čustvo jeze in tudi poslušajo jo ko so jezni. To zvrst pa poslušajo, da jih opogumi. To zvrst učenci poslušajo še ko:

- sem z atijem,
- sem bila pijana,
- da me razjezi,
- da me prestraši.

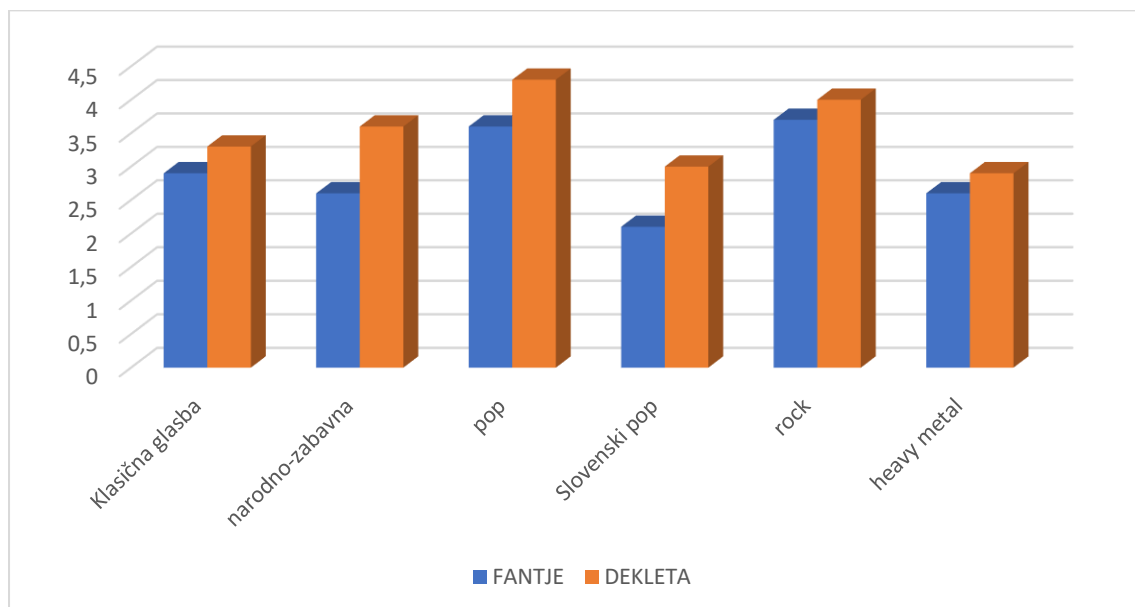
Trije fantje so dopisali, da pesem pri njih vzbuja čustvo sovraštva in jih razbesni. Največ dekletom je všeč ritem, fantje so izbrali drugo in dopisali nič. Največ učencev pesem spominja na črno barvo. 57 odstotkov deklet in fantov pesmi ne bi priporočalo.

Grafični prikaz 5: Pogostost poslušanja različnih zvrsti glasbe

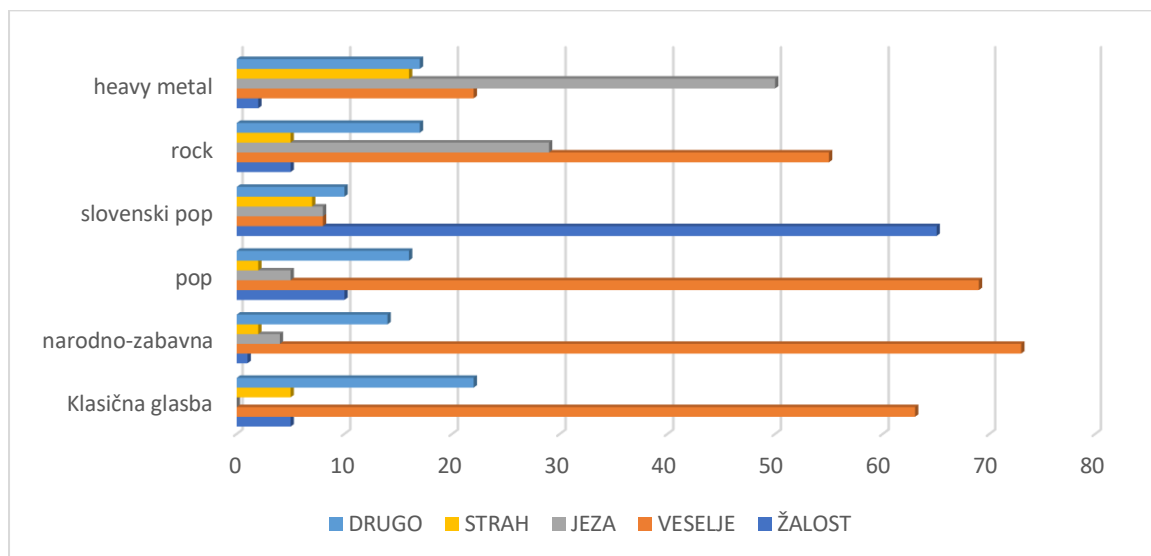
Mladostniki najraje poslušajo pop zvrst tujih izvajalcev, ki jo poslušajo vsak dan. 1x na teden učenci poslušajo rock, 2 - 4x na teden pa poleg rock in pop izvajalcev še narodno zabavno glasbo. 1x na mesec najstniki poslušajo klasično glasbo in slovenski pop. Nikoli pa ne poslušajo heavy metala.

Grafični prikaz 6: Vrednotenje skladb/pesmi

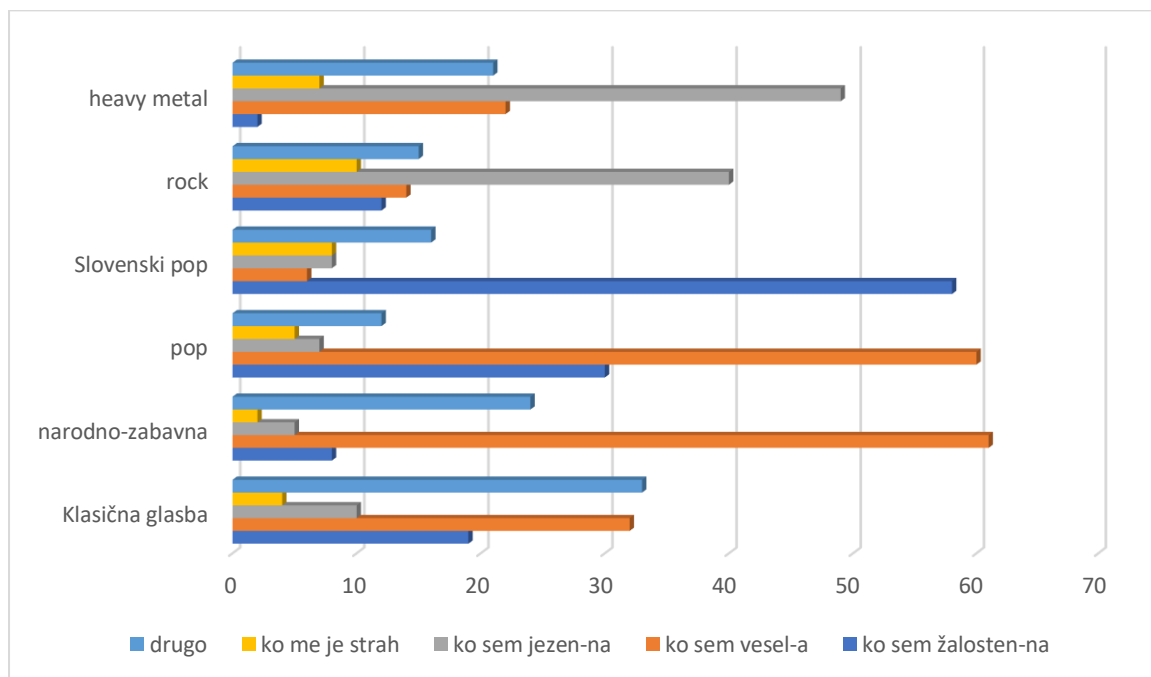
Najvišjo oceno je pri fantih dobila pesem v rock izvedbi. Dekleta so najvišje ocenila pesem v pop izvedbi tujega izvajalca. Glede na hipoteze je klasična glasba zasedla četrto mesto in ne velja, da učence ni navdušila. Predpostavka, da bo najbolj všeč pop tujih izvajalcev drži le v primeru deklet, fantje so izbrali rock. Narodno zabavno pesem so dekleta višje ovrednotila kot fantje, je pa še vedno med prvimi tremi najboljše ocenjenimi, zato predpostavka drži, da je učencem všeč. Tudi hipoteza, da pesem Pusti me ni všeč učencem drži, saj je dobila s strani fantov najnižjo oceno. Glasbeni primer heavy metala je bolj prepričala dekleta kot fante, zato predpostavka, da bo všeč fantom, ne drži.

Grafični prikaz 7: Čustva ob poslušanju

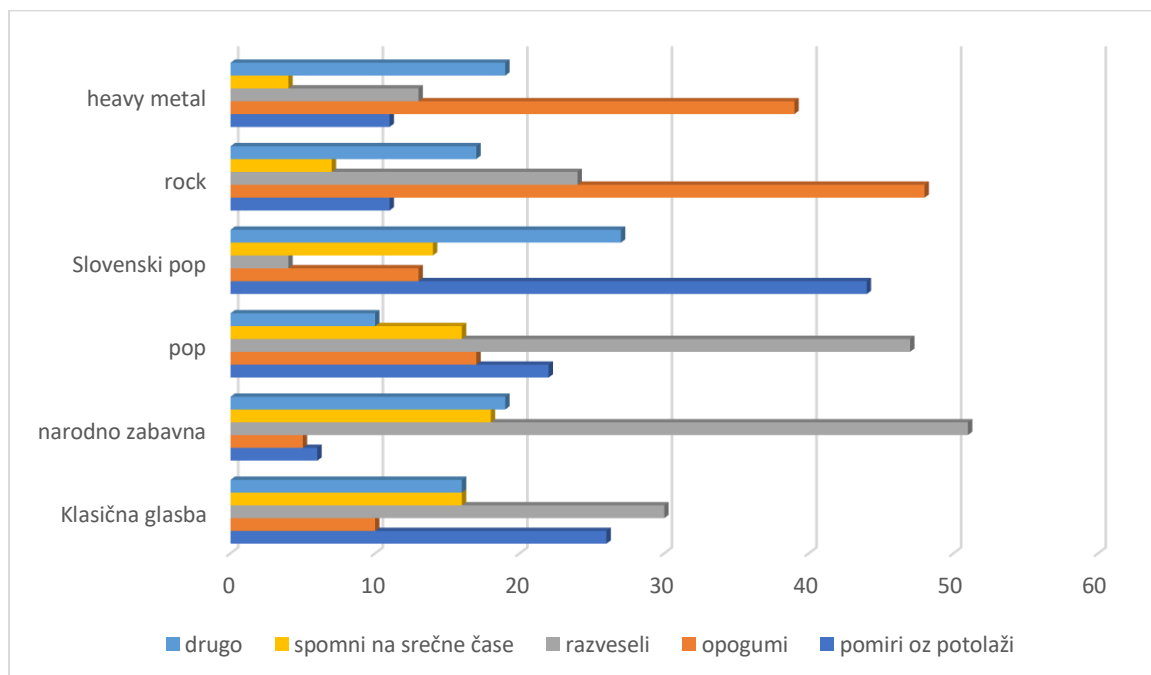
Klasična glasba, narodno zabavna glasba, pop tujih izvajalcev in rock največkrat pri učencih vzbudijo čustvo veselja. Kar se sklada z teorijo, saj hitri toni, enakomerna ritmika in hiter tempo izražajo veselje. Pri harmoniji pa teorija ne drži s prakso, saj pri narodno zabavni, pop pesmi in rock pesmi prevladuje disonanca. Ne glede na dejstvo disonance tukaj zvenijo prijetno. Tudi pri heavy metalu se je teorija izkazala za pravilno. Težki toni, močan ritem, kričanje izzovejo pri učencih občutek jeze.

Grafični prikaz 8: Priložnosti za poslušanje

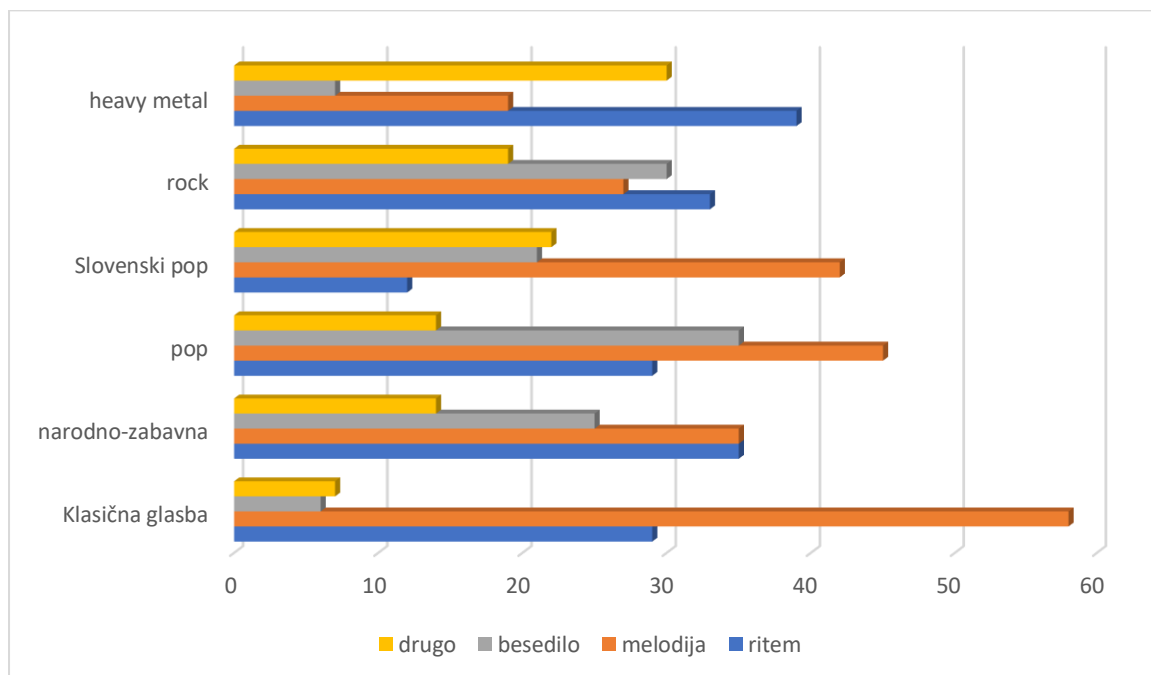
Predpostavka, da učenci rock in heavy metal poslušajo, ko so jezni, drži. Pri slovenski pop pesmi so učenci izpostavili žalost, kaj drži s teorijo, saj ima pesem majhne plašne intervale, dinamika je piano, ritem je počasen.

Grafični prikaz 9: Ta glasbena zvrst me ...

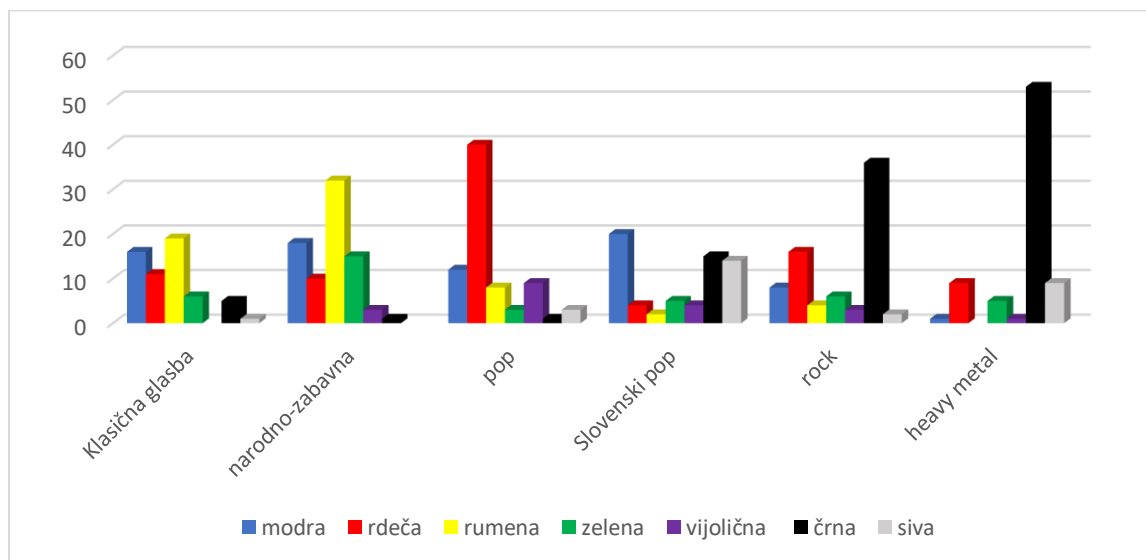
Predpostavka, da rock učence opogumi drži. Prav tako je vsaka zvrst učence spomnila na srečne čase, najbolj narodno zabavna glasba. Kljub temu, da je slovenska pop pesem učencem priklicala čustvo žalosti, jih pomiri.

Grafični prikaz 10: *Prevladujoči glasbeni element*

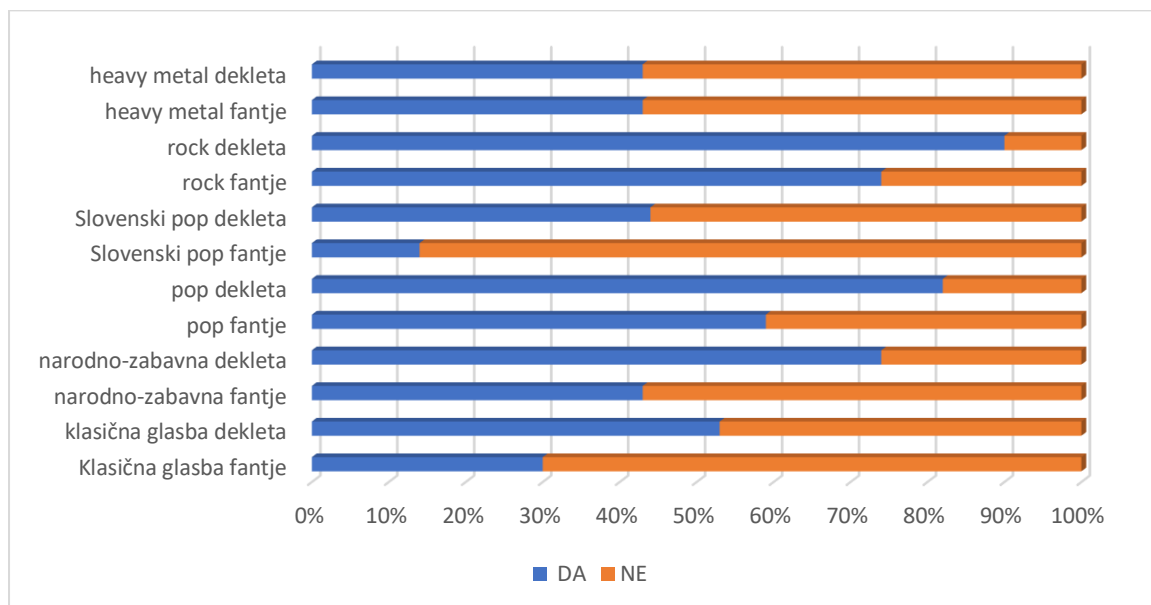
Ritem izstopa pri rock in heavy metal pesmima. Drugje je učencem najbolj všeč melodija, še posebej pri klasični skladbi. Rock in pop pesem pa sta navdušili tudi z besedilom. Nenavadno je, da so učenci pri klasični glasbi izbrali besedilo, ki ga predvajana skladba ni imela.

Grafični prikaz 11: Barva v skladbi/pesmi

Klasično glasbo učenci povezujejo z rumeno barvo. prav tako narodno zabavno glasbo. Pesem pop tujih izvajalcev je priklicala rdečo barvo. Za rumeno in rdečo barvo je značilno, da izražata veselje, kaj smo tudi v prejšnjih vprašanjih potrdili. Pesem Pusti me učencem prikliče čustvo žalosti in ob njej se jim pojavi modra barva: modra barva izraža otožnost, kar se tudi sklada. Čustvo jeze, ki ga izraža črna barva je pri pesmi rock zvrsti in heavy metalu. Jeza je pri rock pesmi kot čustvo bila izbrana na drugem mestu.

Grafični prikaz 12: Priporočila prijatelju

Dekleta in fantje ne bi enako priporočali glasbenih primerov svojim prijateljem. Dekleta bi priporočala rock pesem, pop, narodno zabavno pesem in klasično skladbo. Fantje bi priporočali rock in narodno zabavno pesem, ter pop. Pri heavy metal pesem je rezultat enak.

7. SKLEPNE MISLI

Za jutro, ko se zbudimo priporočam živahno, hitro glasbo. Tako bomo v dan vstopili prebujeni in polni energije. Za večer znanstveniki priporočajo počasne ritme, nežno glasbo, ki bo umirila naše misli in sprostila telo. Glasba je bolj kot se zavedamo povezana z našim čustvovanjem. Ko mladi spoznavamo sami sebe in čustva, se lahko naučimo še kako se spopadati s čustvi. Z nalogo sem ugotovila, da ni dobre in slabe glasbe, ampak vsaka ni primerna v vsakem trenutku.

Učencem sem predstavila 6 glasbenih zvrsti. Sami so dodali še 6 zvrsti. Iz tega sklepamo, da se mladi srečujejo in poznajo veliko zvrsti, a vsaki ne dajo priložnosti. Učenci so nekatero glasbo že takoj označili za slabše, ker jim ni bila znana ali ker so jo slišali v šoli. Dobra glasba zahteva napeto poslušanje, saj le tako izzove doživljanja. Velik vpliv na zvrst glasbe, ki jo posamezniki poslušajo imajo prijatelji. Kar pa ni prav. Vsak naj ostne zvest sebi in se ne sramuje glasbe, ki jo rad posluša.

8. DRUŽBENA ODGOVORNOST

Zato vsakemu posamezniku priporočam, da si naredi izbor pesmi, katere bo poslušal ob določenem čustvenem stanju. Izvajalce in komponiste ter pisce pa naj naloga nagovori, kako pogosto prisotna je glasba pri mladih, kakšna čustva jim vzbuja ter kako močno vplivajo s svojo umetnostjo na mlade.

Glasba je velikokrat povezana z značajem posameznika. Odraža se lahko v stilu oblačenja, pričeski, nakitu in celo obnašanju. Če glasba vpliva na vedenje in na dejstvo, da je nekdo zaradi nje zaužil prepovedane substance, negativno vpliva na družbo. Vsaka zvrst je posebna in je lahko v določenih trenutkih primerna za vsakogar. Obiski glasbenih koncertov, festivalov ali samo druženja ob glasbi so družbeni dogodki zaradi katerih bi se jih naj udeležili zaradi dobre glasbe in vzdušja, ne pa zaradi uporabe alkohola ali prepovedanih substanc.

9. LITERATURA IN VIRI

Borota, Bogdana; Glasbene dejavnosti in vsebine, Univerzitetna založba Annales, Koper 2013.

Campbell, Don; Mozart za otroke, Založba Tangram d.o.o., Ljubljana 2004.

Damasio, Antonio; Iskanje spinoze, Veselje, žalost in čuteči možgani, Založba Krtina, Ljubljana 2008.

Frith, Simon; Zvočni učinki, Mladina, brezdelje in politika rock'n'rolla, Univerzitetna konferenca, Ljubljana 1986.

Habe, Katarina; Oblikovanje čustev in vedenja z glasbo, Univerzitetna založba, Maribor 2019.

Leksikon Cankarjeve založbe, Glasba, Cankarjeva založba, Ljubljana 1981.

Milivojević, Zoran; Emocije, Razumevanje čustev v psihoterapiji, Psihopolis Institut, Novi Sad 2007.

Motte-Haber de la, Helga; Psihologija glasbe, Državna založba Slovenije, Ljubljana, 1990.

Muršič, Rajko; Neubesedljive zvočne igre, Katedra, Maribor 1993.

Pahlen, Kurt; Poslušam in razumem glasbo, Dopisna delavska univerza Univerzum, Ljubljana 1979.

Rutar, Dušan; Sociologija glasbe po Adornu, Samozaložba Ljubljana 2001.

Stefanija, Leon; Sociologija glasbe, Zgodovina, teorija in metodologija, Znanstvena založba Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, Ljubljana 2010.

Ukmar, Vilko; Poglavja iz glasbene estetike, Glasbena matica Ljubljana, Ljubljana 2007.

Vitulić Smrtnik, Helena; Čustva in razvoj čustev, Pedagoška fakulteta, Ljubljana 2007.

Waugh, Alexander; Klasična glasba, Vodnik za poslušanje in spoznavanje, Založba Mladinska knjiga, Ljubljana 2000.

Quignard, Pascal; Sovraštvo do glasbe, Študentska založba, Ljubljana 2005.

Čustva: <http://brstpsihologija.si/poimenovanje-in-razlaga-custev/>(pridobljeno 8.1.2020) in
<http://brstpsihologija.si/custva/>(pridobljeno 8.1.2020)

Izražanje čustev: <http://dnevnik.si/1042428326> / (pridobljeno 11.1.2020)

Pomen čustev: <https://novice.svet24.si/clanek/zdravje/581346384ebec/custva-pomoc-in-aliovira-v-zivljenju> (pridobljeno 11.1.2020)

Glasba in čustva: <http://aktivni.metropolitan.si/psihologija/7-nacinov-kako-glasba-uravnava-nasa-custva> (pridobljeno 8.1.2020):

Narodno zabavna glasba: <http://www.sigic.si/narodnozabavna-glasba-je-res-goveja.html> (pridobljeno 11.1.2020)

Pop glasba: <https://eucbeniki.sio.si/gls/3286/index2.html> (pridobljeno 12.1.2020)

Rock glasba: <https://sites.google.com/site/rockglasba1b12013/kaj-sploh-rock-glasba-je-in-glavne-znacilnosti> (pridobljeno 8.1.2020)

Pop glasba: <https://eucbeniki.sio.si/gls/3286/index2.html> (pridobljeno 14.1.2020):

Heavy metal: <http://www.inovelmedia.si/home/pismo-samemu-sebi/objave-pismo-samemu-sebi/spicysenoritapresentapovejmikajposlusasinpovemtikdosinapisalaadrijanamijatovic> : (pridobljeno 8.1.2020)

Priloga: Anketni vprašalnik

ANKETA

Sem učenka deveta razreda. Pripravljam raziskovalno nalogo z naslovom ČUSTVA V GLASBI.

Prosim, če rešiš to anketo in mi tako pomagaš pri praktičnem delu raziskovalne naloge.

SPOL: M Ž

STAROST: _____

1. Kdaj poslušáš glasbo? (več možnih odgovorov)

- ko se učim, berem;
- med vožnjo z avtom;
- hojo domov;
- ko čakam na avtobus, pri zdravniku;
- drugo _____.

2. Koliko časa na dan poslušáš glasbo?(en odgovor)

- nekaj minut dnevno (a ne več kot 15 minut);
- 1 uro;
- več kot 3 ure;
- drugo _____.

3. Katera zvrst glasbe ti je najljubša? (več možnih odgovorov)

- Narodno-zabavna glasba;
- Pop;
- punk;
- klasična glasba;
- rock;
- heavy metal;
- drugo _____ .

4. Kdaj običajno poslušáš glasbo? (več možnih odgovorov)

Ko sem:

- žalosten (-na);
- vesel (-a);
- osamljen (-a)
- me je strah;
- zaljubljen (-a).

Glasbeni primer 1: Klasična glasba W.A. Mozart: Mala nočna glasba (odlomek)

<p>1. Kako pogosto poslušáš to zvrst glasbe? <i>a) vsak dan;</i> <i>b) 1x na teden;</i> <i>c) 2x – 4x na teden;</i> <i>d) 1x na mesec;</i> <i>e) nikoli.</i></p>	<p>2. Od 1 do 5 oceni pesem? (1- ni mi všeč, 5-zelo mi ugaja)</p> <p>1 2 3 4 5</p>
<p>3. Kakšna čustva ti vzbudi pesem? <i>a) Žalost;</i> <i>b) veselje;</i> <i>c) jezo;</i> <i>d) strah;</i> <i>e) drugo _____</i></p>	<p>4. Ob katerih priložnostih bi poslušal-a to pesem? <i>a) ko sem žalosten-na;</i> <i>b) ko sem vesel-a;</i> <i>c) ko sem jezen-na;</i> <i>d) ko me je strah;</i> <i>e) drugo _____</i></p>
<p>5. Zakaj ta zvrst? <i>a) Ker me pomiri oz. potolaži;</i> <i>b) da me opogumi;</i> <i>c) da me razveseli;</i> <i>d) da me spomni na srečne čase;</i> <i>e) drugo _____</i></p>	<p>6. Kaj ti je najbolj všeč v tej pesmi? <i>a) Ritem;</i> <i>b) melodija;</i> <i>c) besedilo;</i> <i>d) drugo _____</i></p>
<p>7. Na katero barvo te spominja pesem? _____</p>	<p>8. Bi to pesem priporočil prijatelju? DA NE</p>

Glasbeni primer 2: Narodno-zabavna glasba Dejan Vunjak & Manca Špik Limonada

<p>1. Kako pogosto poslušáš to zvrst glasbe? <i>a) vsak dan;</i> <i>b) 1x na teden;</i> <i>c) 2x – 4x na teden;</i> <i>d) 1x na mesec;</i> <i>e) nikoli.</i></p>	<p>2. Od 1 do 5 oceni pesem? (1- ni mi všeč, 5-zelo mi ugaja)</p> <p>1 2 3 4 5</p>
<p>3. Kakšna čustva ti vzbudi pesem? <i>a) Žalost;</i> <i>b) veselje;</i> <i>c) jezo;</i> <i>d) strah;</i> <i>e) drugo _____</i></p>	<p>4. Ob katerih priložnostih bi poslušal-a to pesem? <i>a) ko sem žalosten-na;</i> <i>b) ko sem vesel-a;</i> <i>c) ko sem jezen-na;</i> <i>d) ko me je strah;</i> <i>e) drugo _____</i></p>
<p>5. Zakaj ta zvrst? <i>a) Ker me pomiri oz. potolaži;</i> <i>b) da me opogumi;</i> <i>c) da me razveseli;</i> <i>d) da me spomni na srečne čase;</i> <i>e) drugo _____</i></p>	<p>6. Kaj ti je najbolj všeč v tej pesmi? <i>a) Ritem;</i> <i>b) melodija;</i> <i>c) besedilo;</i> <i>d) drugo _____</i></p>
<p>7. Na katero barvo te spominja pesem? _____</p>	<p>8. Bi to pesem priporočil prijatelju? DA NE</p>

Glasbeni primer 3: Pop glasba Camila Cabello & Shawn Mendes Seniorita

<p>1. Kako pogosto poslušáš to zvrst glasbe? <i>a) vsak dan;</i> <i>b) 1x na teden;</i> <i>c) 2x – 4x na teden;</i> <i>d) 1x na mesec;</i> <i>e) nikoli.</i></p>	<p>2. Od 1 do 5 oceni pesem? (1- ni mi všeč, 5-zelo mi ugaja)</p> <p>1 2 3 4 5</p>
<p>3. Kakšna čustva ti vzbudi pesem? <i>a) Žalost;</i> <i>b) veselje;</i> <i>c) jezo;</i> <i>d) strah;</i> <i>e) drugo _____</i></p>	<p>4. Ob katerih priložnostih bi poslušal-a to pesem? <i>a) ko sem žalosten-na;</i> <i>b) ko sem vesel-a;</i> <i>c) ko sem jezen-na;</i> <i>d) ko me je strah;</i> <i>e) drugo _____</i></p>
<p>5. Zakaj ta zvrst? <i>a) Ker me pomiri oz. potolaži;</i> <i>b) da me opogumi;</i> <i>c) da me razveseli;</i> <i>d) da me spomni na srečne čase;</i> <i>e) drugo _____</i></p>	<p>6. Kaj ti je najbolj všeč v tej pesmi? <i>a) Ritem;</i> <i>b) melodija;</i> <i>c) besedilo;</i> <i>d) drugo _____</i></p>
<p>7. Na katero barvo te spominja pesem? _____</p>	<p>8. Bi to pesem priporočil prijatelju? DA NE</p>

Glasbeni primer 4: Slovenski pop Nina Pušlar Pusti me

<p>1. Kako pogosto poslušáš to zvrst glasbe? <i>a) vsak dan;</i> <i>b) 1x na teden;</i> <i>c) 2x – 4x na teden;</i> <i>d) 1x na mesec;</i> <i>e) nikoli.</i></p>	<p>2. Od 1 do 5 oceni pesem? (1- ni mi všeč, 5-zelo mi ugaja)</p> <p>1 2 3 4 5</p>
<p>3. Kakšna čustva ti vzbudi pesem? <i>a) Žalost;</i> <i>b) veselje;</i> <i>c) jezo;</i> <i>d) strah;</i> <i>e) drugo _____</i></p>	<p>4. Ob katerih priložnostih bi poslušal-a to pesem? <i>a) ko sem žalosten-na;</i> <i>b) ko sem vesel-a;</i> <i>c) ko sem jezen-na;</i> <i>d) ko me je strah;</i> <i>e) drugo _____</i></p>
<p>5. Zakaj ta zvrst? <i>a) Ker me pomiri oz. potolaži;</i> <i>b) da me opogumi;</i> <i>c) da me razveseli;</i> <i>d) da me spomni na srečne čase;</i> <i>e) drugo _____</i></p>	<p>6. Kaj ti je najbolj všeč v tej pesmi? <i>a) Ritem;</i> <i>b) melodija;</i> <i>c) besedilo;</i> <i>d) drugo _____</i></p>
<p>7. Na katero barvo te spominja pesem? _____</p>	<p>8. Bi to pesem priporočil prijatelju? DA NE</p>

Glasbeni primer 5: Rock Jon Bon Jovi It's My Life

1. Kako pogosto poslušáš to zvrst glasbe? <i>a) vsak dan;</i> <i>b) 1x na teden;</i> <i>c) 2x – 4x na teden;</i> <i>d) 1x na mesec;</i> <i>e) nikoli.</i>	2. Od 1 do 5 oceni pesem? (1- ni mi všeč, 5- zelo mi ugaja) 1 2 3 4 5
3. Kakšna čustva ti vzbudi pesem? <i>a) Žalost;</i> <i>b) veselje;</i> <i>c) jezo;</i> <i>d) strah;</i> <i>e) drugo _____</i>	4. Ob katerih priložnostih bi poslušal-a to pesem? <i>a) ko sem žalosten-na;</i> <i>b) ko sem vesel-a;</i> <i>c) ko sem jezen-na;</i> <i>d) ko me je strah;</i> <i>e) drugo _____</i>
5. Zakaj ta zvrst? <i>a) Ker me pomiri oz. potolaži;</i> <i>b) da me opogumi;</i> <i>c) da me razveseli;</i> <i>d) da me spomni na srečne čase;</i> <i>e) drugo _____</i>	6. Kaj ti je najbolj všeč v tej pesmi? <i>a) Ritem;</i> <i>b) melodija;</i> <i>c) besedilo;</i> <i>d) drugo _____</i>
7. Na katero barvo te spominja pesem? _____	8. Bi to pesem priporočil prijatelju? DA NE

Glasbeni primer 6: Heavy Metal Slayer Angel of Death

1. Kako pogosto poslušáš to zvrst glasbe? <i>a) vsak dan;</i> <i>b) 1x na teden;</i> <i>c) 2x – 4x na teden;</i> <i>d) 1x na mesec;</i> <i>e) nikoli.</i>	2. Od 1 do 5 oceni pesem? (1- ni mi všeč, 5- zelo mi ugaja) 1 2 3 4 5
3. Kakšna čustva ti vzbudi pesem? <i>a) Žalost;</i> <i>b) veselje;</i> <i>c) jezo;</i> <i>d) strah;</i> <i>e) drugo _____</i>	4. Ob katerih priložnostih bi poslušal-a to pesem? <i>a) ko sem žalosten-na;</i> <i>b) ko sem vesel-a;</i> <i>c) ko sem jezen-na;</i> <i>d) ko me je strah;</i> <i>e) drugo _____</i>
5. Zakaj ta zvrst? <i>a) Ker me pomiri oz. potolaži;</i> <i>b) da me opogumi;</i> <i>c) da me razveseli;</i> <i>d) da me spomni na srečne čase;</i> <i>e) drugo _____</i>	6. Kaj ti je najbolj všeč v tej pesmi? <i>a) Ritem;</i> <i>b) melodija;</i> <i>c) besedilo;</i> <i>d) drugo _____</i>
7. Na katero barvo te spominja pesem? _____	8. Bi to pesem priporočil prijatelju? DA NE

HVALA ZA SODELOVANJE IN ŠE NAPREJ VELIKO UŽITKOV OB POSLUŠANJU GLASBE

